

Blixt och dunder.

Allmänt:

Åska bildas när varm och kall luft möts. Vanligast pga kallfronter eller värmeåskmoln. Regnen ökar risken för att åska bildas.

Det finns i huvudsak två slags blixtar, negativa (vanligast) och positiva (farligast).

-De negativa blixtarna utgår från molnets nedre, negativa del.

Vid blixtnedslag förs negativ laddning från molnet ner till marken.

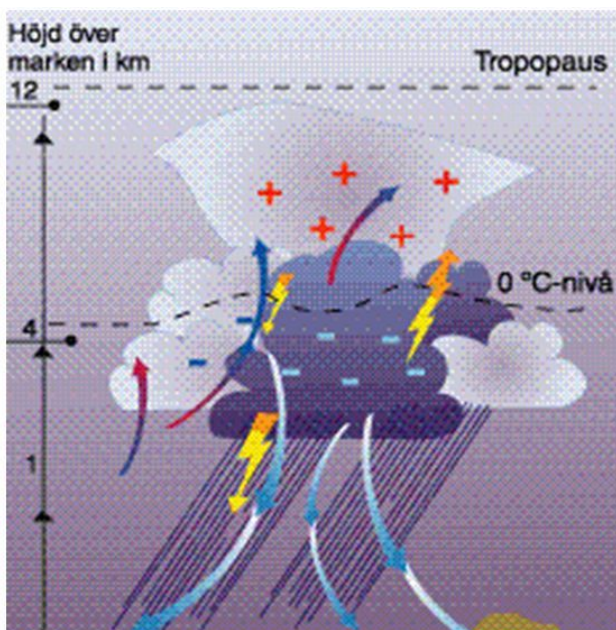
-De positiva blixtarna utgår oftast från de högre belägna delarna av molnet.

Vid nedslag förs negativ laddning från marken upp mot molnet.

Positiva blixtar är generellt starkare pga större avstånd mellan molnets överdel och mark.

Ögonblicket innan blixten bildas försöker en mängd tunna strålar av statisk elektricitet hitta en punkt som kan ta emot/ avge negativ laddning, och bilda en brinnande plasmakanal (blixt).

I kanalen skickas flera pulser av energi inom 1000 delar sekund, och därför blixtrar blixten.

Vad händer.

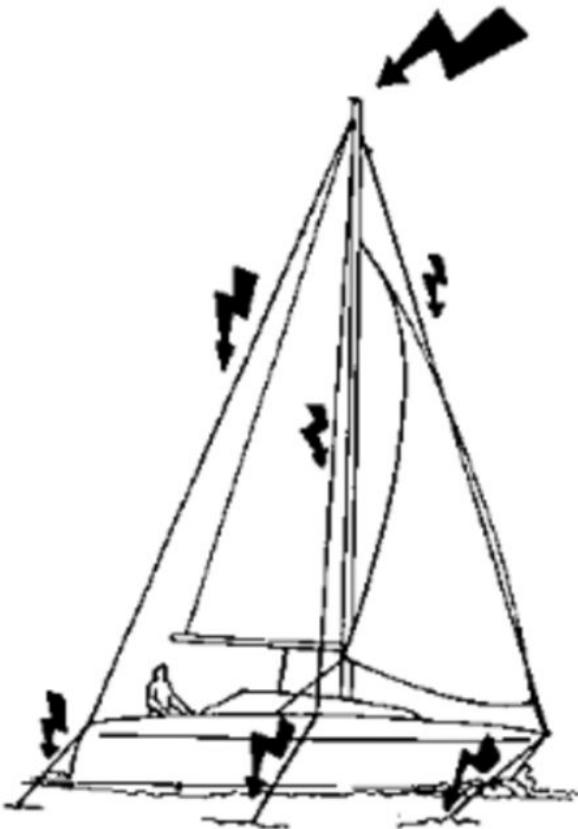
Det finns otroligt många teorier i detta ämne, men jag har försökt sälla.

1 Blixtned/uppslag i mast.

Statisk elektricitet dras alltid till spetsar som koncentrerar energin. Segelbåtsmasten utgör tyvärr en bra spets liksom åskledare på hus.

En lösning för detta kan vara att med en " Blixtavledare" minska spetsverkan. Ganska vanligt i tropiska farvatten och oceanseglare..

Ett vanligare alternativ i våra farvatten är att med åskledarkablar hängande i vattnet kopplade till vant och stag fördela blixten energin ut i vattnet. Vissa båtar har masten kopplad till kölen

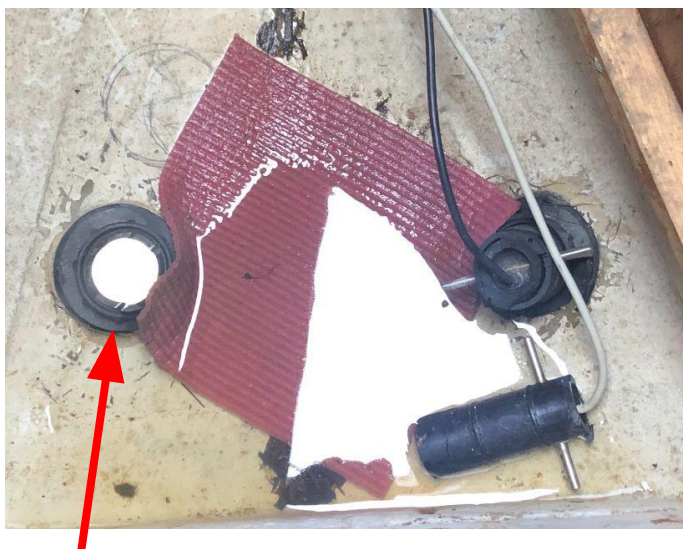
Forespar Blixtavledare Lightning Master

2 Tryckvåg i vattnet pga blixtnedslag i vattnet.

Blixtnedslaget ger en kraftig tryckvåg i vattnet vid nedslag som kan trycka in genomgående givare, typ enkel bajonettfattning, samt lossa dåligt anslutna slangar på genomföringar eller spränga dåligt armerade slangar på genomföringar.

Hur kan man minska effekten av blixtnedslag i vatten:

- Hålla lite extra koll på vissa fabrikat av genomgående givare med typ enkel bajonettfattning verkar drabbas och givaren skjuts in i båten. Om det beror på om givaren inte varit helt i låst läge eller om genomföringens överdel gett vika har inte noterats av försäkringsbolagen. Oftast håller själva genomföringens ytterdel.
- Slangar till genomföringar bör alltid vara armerade och ha dubbla slangklämmor.
- Bra att ha en passande tätningplugg i närheten.

Ekolodgivare som skjutits in i båten och överdelen på genomföringen saknas.

Viktigt att givaren sitter i låst position och låsfjädern är på plats.

Om du blir överraskad av åskan

Ta på dig gummistövlar.

Reva eller ta ner alla segel.

Rigga eventuella åskskyddskablar.

Koppla ur elektronik och antenner.

Stoppa in viktig elektronik, mobil navigator, i ugn eller plåtlåda.

Rör inte mast, bom eller andra metallytor.

Undvik all kontakt med vatten.

Gå in i ruffen om möjligt.

I öppen båt utan mast, huka dig.

Källor som jag sammanställt info från finns på:

<https://www.pantaenius.com/se-sv/aktuellt/tips-och-raad/forebygga-tips-och-rad/news-detail/news/skydd-mot-blixtnedslag-paa-baatar/>

<https://xn--btguide-exa.nu/undvika-askvader-pa-sjon/>

<http://www.hvi.uu.se/meny/m7.html>

<https://www.hamnen.se/kunskap/risken-fapr-blixtnedslag-i-bayten/>

https://www.tradeinn.com/waveinn/sv/forespar-blixtavledare-lightning-master-/139024953/p?utm_source=google_products&utm_medium=merchant&id_product=16553941&country=se&gclid=CjwKCAiA0cyfBhBREiwAAAtStHMe0dTPC6oDo5jyQ08wo9gmgSTaicooBOZG9u_vwjAbqbz_x55CgYBoCExMQAvD_BwE&gclsrc=aw.ds

<https://www.praktisktbatagande.se/artiklar/sa-skyddar-du-dig-sjalv-och-din-bat-vid-askvader>